

**Theologiae Moralis Super Decalogum Seu Decem Dei
Praecepta Pars ...**

Tractatus II. In I. Præceptum De Fide, Spe, Charitate, Religione, & Peccatis
oppositis

Sporer, Patricius

Salisburgi, 1711

Sectio II. Fidei Divinæ objectum materiale seu materia.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-59952](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-59952)

hanc posteriorem partem longè plura complecti, quam priorem, nam plura creduntur, quam sperantur. Sperantur enim sola bona, atque futura, & absentia, ut æterna Beatitudo, perseverantia, auxilium Divinum; creduntur autem bona & mala tam præterita & præsentia, quam futura: quare Fides non est tantum substantia rerum sperandarum, sed generaliter est argumentum omnium non apparentium, seu à Deo revelatorum, etsi aliundè sperandorum. Sensus ergò adæquatus definitionis est: *Fides est certa & firma persuasio omnium nobis revelatorum in ordine ad finem supernaturalem adhuc latentem, sperandum & consequendum.*

S E C T I O II.

Fidei Divinæ objectum materiale, seu materia.

S U M M A R I A.

7. *Fidei objectum materiale duplex: complexum, & incomplexum.*
8. *Objectum materiale Fidei est Verbum Dei immediatum & mediatum: privatum, & publicum.*
9. *Verbum Dei publicum aliud est scriptum, aliud traditum: quid seu quanam quodlibet comprehendat;*
10. *Quid, & quot sint Fidei Symbola.*
11. *Quid, & quot sint Articuli Fidei.*

Fidei objectum materiale dicitur omne id, quod Fide creditur, estque duplex: complexum: & incomplexum. Objectum Fidei incomplexum, seu subjectum Fidei dicitur omne id, de quo aliquid Fide Divina creditur affirmando vel negando. Et sic objectum Fidei primarium & principale, & ut vocant,

vocant, attributionis, est ipse Deus, de quo sunt principales veritates Fidei, & articuli Fidei credendi, reliqua omnia sunt objectum secundarium, quatenus nimirum ad Deum vel ut auctorem, vel ut Finem ordinantur. Objectum Fidei complexum dicitur omnis veritas, seu propositio à Deo revelata, & Fide Divina credenda, & appellatur *verbum Dei*, accipiendo nimirum verbum Dei objective pro omni eo, quod Deus locutus est, vel revelavit frequentissima Scripturæ Phrasi; formaliter enim verbum Dei est ipsa locutio, & revelatio Divina, quæ est objectum Fidei formale immediatum, de quo sequenti Sectione.

ASSERTIO II.

F*idei Divinae objectum materiale est verbum Dei universum, seu quidquid Divinitus homini viatori quomodocunque revelatum, immediate, mediate, scripto, traditione &c.* Communissima DD. cum D. Thoma & Scoto. Et patet ex ipsa Definitione Fidei Divinæ, quæ nimirum firmiter assentimur omnibus à Deo revelatis, quatenus ita revelata sunt: Atqui ea ipsa revelata dicuntur verbum Dei objective: ergo objectum materiale Fidei Divinæ rectè dicitur Verbum Dei universum: Cum omne, quod à Deo revelatum est, & nihil non à Deo revelatum, credendum sit. Solum hæc explicandæ sunt aliquot divisiones verbi Divini in Assertionem indicatæ.

§. I.

Verbum Dei immediatum, & mediatum privatum, publicum.

Verbum Dei (objectivè sumptum) semper definitur: *Veritas a Deo inspiratione, verbò vel signò manifestata homini Viatori.* Dividitur primò in immediatum, & mediatum.

Verbum Dei immediatum dicitur, quòd Deus per se ipsum, nullo alio, ut Legato, vel internuntio mediante, revelat. Qualia sunt verba Dei facta ad Prophetas, Moylin, Isaiam, Jeremiam &c. Et vox illa ipsa de coelo: *Hic est Filius meus dilectus.* Et talia sunt etiam verba à Christo facta ad Apostolos, & Judæos. De quo Joann. 1. *Unigenitus, qui est in sinu Patris, ipse enarravit.*

Verbum Dei mediatum dicitur, quòd Deus per alium tanquam Legatum, vel internuntium, sive Angelum, sive hominem, loquitur, & revelat: sic Deus olim verba sua partim per Angelos loquentes Patriarchis & Prophetis, partim per homines ipsos, scilicet Patriarchas & Prophetas reliquo humano generi revelavit; de quo Apostolus ad Hebræos 1. *Multifariam, multisque modis Deus olim loquens. Patribus in Prophetis, novissimè diebus istis locutus est nobis in Filio.* Tandem Deus & Christus locutus est nobis per Apostolos & Evangelistas in Scripturis sacris. De quo Apostolus 1. ad Thessal. 2. *Cùm accepissetis à nobis verbum auditus Dei, accepistis illud non ut verbum hominum, sed sicut est verè, verbum Dei, qui operatur in vo-*

THEOL. MÓRAL. PARS II.

B

bx,

bis, qui credidistis: Omne ergò verbum Dei saltem publicum respectu nostrum mediatum tantum est.

Utrumque hoc verbum Dei aliud potest dici *privatum*, quod soli homini pro se revelatur, ut verba illa ad Ezechiam: *Dispone domus tue, quia morieris*. Christi ad Petrum: *Ter me negabis*. Aliud *publicum*, seu publicam auctoritatem habens, omnes nimirum concernens, quodque ab omnibus recipi, & credi debet, hujusmodi est Vetus, & Novum Testamentum, Traditiones, & Definitiones Ecclesie. Et hoc proinde verbum Dei publicum dividitur *in scriptum, & traditum*.

§. II.

Verbum Dei scriptum & traditum.

- 9 **V**erbum Dei scriptum est, quod continetur in Scripturis Canonicis totius Veteris, & Novi Testamenti, cujus proin utriusque sententia omnes formaliter à Scriptoribus Canonicis enuntiata, nimirum in recta significatione verborum ex mente ipsorum Scriptorum à Deo inspirata sunt de Fide Divina, & necessario credenda saltem negativè, ut scilicet nulla ejusmodi sententia negetur, vel in dubium revocetur. Quænam autem sententia, seu veritates Fidei necessario etiam positivè credenda sint à Fidelibus, videbitur *c. seq.* Secus est de sententiis materialiter tantum relatis à Scriptoribus Canonicis, nimirum non ex propria, sed ex aliorum non rectè sentientium mente: Ut verba impiorum in Libris Sapientia, blasphemiam Judæorum contra Christum, & alia innumera: quæ sine dubio formaliter in sua significatione non sunt de-
- fide

fide imò falsissima, sed solùm suut de fide materia-
liter, & historicè, quòd nimirùm ita ab aliis dicta
sint.

Verbum Dei *traditum*, seu non scriptum dicitur, quòd absque scriptura à Deo, vel Christo per Apostolos suos, & Ecclesiam, Fidelibus suis voce consequenter traditum est, quale necessariò admit- tendum contra Hæreticos, latè, & efficaciter probant Controversiæ. Accipe paucis, Nam 1. & ipsam S. Scripturam de facto habitam, esse verbum Dei, non constat nobis, nisi ex traditione perpetua Ecclesiæ. 2. Verbum Dei Novi Testamenti à Christo traditum non statim scriptum, sed sola voce traditum est Fidelibus usque post multos annos ab ejus Ascensione, quando primùm ab Apostolis, & Evangelistis Scriptum est, quando se tempus & occasio scribendi obtulit: Atqui ante illam scriptio- nem per tot annos sine dubio erat verbum Dei Fide Divina credendum. 3. Non omnia, quæ Christus docuit, & fecit scripta sunt ab Apostolis, & Evan- gelistis, ut omnium ultimum in fine sui Evangelii scribit Joannes. 4. Id ipsum convincit unanimis consensus SS. PP. Sufficiant pro nunc duo illustra testimonia. D. Epiphanius Hæresi 61. *Oportet autem & traditione uti, non enim omnia à Scriptu- ra Divina accipi possunt. Quapropter aliqua in Scripturis, aliqua in Traditione per vocem Apostoli tradiderunt, quemadmodum dicit S. Apostolus: Si- cut tradidit vobis. Et alibi; sic doceo, & sic tra- didi Ecclesie.* Hæc iste. Et D. Joan. Chrylost. 2. ad Thessal. 2. *Hinc patet, quòd non omnia per Episto- lam*

lam tradiderunt, sed multa etiam sine litteris; ideoque Traditionem quoque Ecclesia fide dignam putamus. Traditio est; nihil queras amplius. Sicile. Tandem accedit ratio: Nam signum, quo verbum Dei hominibus revelari, ac revelatum propagari potest, non est sola Scriptura, neque se sola in omni casu sufficeret; cum libri scripti verustate corrumpi, vel omnino absumi possint: ergo necessaria est Traditio vocis continuo per Ecclesias propagata per scripturas, tum ad ipsas Scripturas discernendas, tum etiam ad alia nonnulla credenda v. g. parvulos esse baptizandos; ubinam hoc scriptum in libris? &c.

Porro ad verbum Dei publicum & traditum iuxta communissimam DD. cum *D. Thoma 2. 2. q. 1. a. 3.* etiam revocantur Definitiones Ecclesie per Summos Pontifices, & Concilia generalia, populo Christiano propositæ, & Fide Divina credendæ.

Probatur: Quia Ecclesia (ut ait Apostolus *1. ad Timoth. 3.*) *Dei vivi columna est & firmamentum veritatis.* Et juxta promissionem Christi *Matth. 16.* *Tu es Petrus, & super hanc petram edificabo Ecclesiam meam, & porta inferi non prevalebunt adversus eam;* Consequens est, quod quæcunque Ecclesia in rebus Fidei, vel morum, populo Christiano decernit, ac proponit, firma esse, & infallibilia. Ulterius; quia Spiritus Sanctus, ex promissione Christi *Joan. 14. & 16.* missus Ecclesie, ut maneat in æternum, doceatque omnem veritatem, eidem Ecclesie assistit, instruens, atque gubernans, prout etiam Apostoli in primo Concilio Jerosolymitano

mitano congregati professi sunt. Act. 15. Visum est Spiritui Sancto, & nobis &c. Ita efficaciter arguitur: Omnis sermo vel sententia procedens ex infallibili assistentia Spiritus Sancti est verbum Dei revelatum, & Fide Divina credendum: Sed Definitio Ecclesiae procedit ex infallibili assistentia Spiritus Sancti (ut modò dictum) : ergò est verbum Dei habendum, & Fide Divina credendum. Unde D. Athanasius l. 6. Epist. ad Africanum Episcopum ait: *Verbum Divinum per Oecumenicam Nicæ Synodum in aeternum stat. Et D. Gregorius primus lib. 1. Epist. 24. dicit: Sicut sancti Evangelii quatuor libros, sic quatuor Concilia (Nicænum, Constantinopolitanum, Ephesinum, Chalcedonense) venerari me, ac suscipere fateor.* Plura de his apud Bellarminum de Verbo Dei, aliòsque Controversi- stas passim. Denique hoc verbum Dei publicum quoad objecta Fidei communiter ab omnibus credenda coordinatur per Symbola & Articulos Fidei, de quibus.

§. III.
Fidei Symbola

Dicuntur certæ coordinationes præcipuorum Fidei objectorum communiter ab omnibus Christi fidelibus credendorum; Sic dicta quasi tes- sera militares Fidei, quibus Christi fideles ab infi- delibus discernuntur, quantum ad Professionem Fidei.

Tria potissimum Symbola sunt in usu in Eccle- sia Catholica: Apostolicum, Nicænum, & S. Atha- nasii. Primum Symbolum Apostolicum ab ipsis A- stolis

postolisante sui divisionem in omnem terram, per
 generali tessera compositum, omnia præcipua Fi
 dei Divinæ capita continet. Recitaturque ab Ec
 clesia quotidie ter in Divino Officio ad initium
 Matutini, & Primæ, & ad finem totius Officii
 Reliqua duo Nicænum, & S. Athanasii aliquos so
 lum Symboli Apostolici Articulos contra emergen
 tes tunc hæreses clarius explicant, & declarant
 Symbolum enim Nicænum contra Arianos potissi
 mum explicat Divini Filii Unitatem, & Consub
 stantialitatem cum Patre, & *in unum Dominum &c.*
 Item Divinitatem, & Processionem Spiritus Sancti
 à Patre & Filio: *Et in Spiritum Sanctum & Do
 minum & vivificantem &c.* Recitatur in Ecclesia so
 lum in Missa solemni. Symbolum S. Athanasii
 potissimum explicat duo mysteria Fidei, scilicet SS
 Trinitatis, & incarnationis Verbi. Recitatur ab
 Ecclesia in Officio Dominicæ ad Primam.

Symbola porrò constant suis certis articulis quasi
 parvis membris.

§. IV.

Fidei Articuli.

I ¹ **A**rticulus Fidei (quasi membrum parvum Sym
 boli) dicitur verbum Dei particulare con
 tinens specialem & distinctam revelationem à
 Deo factam Ecclesiæ in ordine ad consecutionem
 vitæ æternæ. Tria ergò requirit articulus Fidei.
 1. ut contineat verbum Dei publicum toti Ecclesiæ pro
 positum, & credendum. 2. Ut contineat peculia
 rem, & distinctam difficultatem credendi spe
 ciali

ciali operatione, vel revelatione Divina superandam. Hinc, ut optimè notavit *S. Thomas cit.* Unicus est Articulus Fidei, de Christo passo, mortuo & sepulto: Quia in his una eademque est difficultas credendi, ut uno per Fidem suscepto, non sit difficile & aliud credere. At verò de Christi morte, descensu ad inferos, Resurrectione, & Ascensione jam sunt quatuor distincti Articuli Fidei, quia in his quadruplex distincta est difficultas credendi, necessariò distincta revelatione superanda; credita enim morte Christi, alia est difficultas credendi descensionem ad inferos, alia Resurrectionem &c. 3. Ut contineat veritatem Fidei per se revelatam in ordine ad consecutionem vitæ æternæ, omnibus necessariò credendam; est enim Fides substantia rerum sperandarum, & principaliter æternæ Beatitudinis. Unde propriè non dicuntur articuli, nec in Symbolis ponuntur ea, quæ per accidens tantum revelata sunt, ut quòd *Abraham duos filios habuit*, & similia historica innumera, etsi ad Articulos Fidei reducantur, ut eo ipso, quòd Divinitus revelata sint, si Fideli proponantur, Fide Divina credenda sint, saltem negativè, ut jam supra innui.

Articuli ergò Symboli Apostolici, etsi vulgò numerentur duodecim juxta numerum duodecim Apostolorum, à quorum singulis singuli compositi piè creduntur; reverà tamen quantum ad distinctionem rerum credendarum quatuordecim sunt. Septem spectantes ad Divinitatem, utpote, 1. ad Unitatem Essentiæ Divinæ: *Credo in unum Deum.* Tres alii spectantes ad Trinitatem Personarum 2.

Credo in Deum Patrem. 3. Et in Jesum Christum Filium ejus: 4. Et in Spiritum Sanctum. Tres alii pertinentes ad triplicem operationem Dei conferentis-creaturæ triplex esse: Scilicet Esse natura: 5. Creatorem Cæli & terra. Deinde Esse gratiæ: 6. Sanctam Ecclesiam Catholicam, Sanctorum Communionem, remissionem peccatorum, ubi continetur Fides omnium Sacramentorum: Denique Esse Gloria: 7. Carnis resurrectionem, & vitam æternam. Amen. Septem alii Articuli pertinent ad humanitatem Christi. 1. Incarnatio & Conceptio: Conceptus de Spiritu Sancto. 2. Nativitas: Natus ex Maria Virgine. 3. Passio: Passus sub Pontio Pilato, crucifixus, mortuus, & sepultus. 4. Descendit ad inferos. 5. Resurrexit à mortuis. 6. Ascendit ad Cælos &c. 7. Inde venturus est judicare vivos & mortuos. Ita unanimiter DD. cum S. Thoma 2. 2. q. 1. a. 8. & Scoto in 3. d. 23. q. 1. Ubi ait: Sciendum, quod si articuli distinguantur quantum ad ipsa credita, sic sunt quatuordecim: Si autem distinguantur secundum numerum eorum, qui primum articulos distinxerunt, sic sunt duodecim juxta numerum duodecim Apostolorum. Sic ille. Verum pro praxi fidelium retinenda est vulgaris duodenaria divisio Articulorum Fidei secundum ordinem verborum Symboli; Theologica, & speculativa est illa prima divisio, hæc posterior catechetica, & practica.